

iPad

Nguyễn Trọng Cơ

Tháng 4 năm 2010 vừa qua công ty Apple cho ra mắt iPad, một loại máy vi tính cá nhân có hình dạng một tấm bảng (tablet). Đây là một sản phẩm được coi là nằm giữa điện thoại di động và máy laptop (máy tính xách tay). Với sự thành công rực rỡ trước đó của iPhone (một loại điện thoại cầm tay thông minh/đa dụng - smartphone) và iPod (máy truyền thông cầm tay - portable media player), iPad đã được khách hàng nhiệt tình ủng hộ. Trong vòng hơn một tháng, công ty đã bán được trên một triệu iPad trong nước Mỹ. Cuối tháng 5 vừa qua, khi iPad bắt đầu được bán ở ngoại quốc, tại các đại lý của Apple tại châu Á và châu Âu, đâu đâu cũng có những đám đông tụ tập để chờ mua món hàng được coi là “xịn” này. Với số thương vụ lên như điều gặp gió, Apple đã trở nên công ty điện tử hàng đầu, và đã qua mặt chàng khổng lồ Microsoft. Khi những dòng này được viết ngày 22 tháng 6 năm 2010, tổng vốn theo thị giá (market capitalization) của công ty Apple đã lên đến khoảng 249 tỷ đô la, so với 228 tỷ của Microsoft. Có vẻ như iPad đã góp phần vào sự thịnh vượng của hãng Apple. Vậy iPad hoạt động ra sao?

Chữ "i" trong iPad, cũng thấy trong tên của nhiều sản phẩm từ công ty Apple (iMac, iBook, iTunes..), được nhiều người coi là chữ đầu của từ "internet" (liên mạng). Cũng có người cho rằng chữ này ở từ "individual" (cá nhân) hay "interactive" (tương tác). Còn chữ "Pad" có nghĩa thông thường là một tấm đệm hay một bàn phím. Cách đây khá lâu, năm 1993, công ty Apple (lúc đó còn gọi là Apple Computer) đã cho ra mắt một loại máy vi tính cũng thuộc loại bảng, tên là MessagePad 100. Sau 5 năm, Apple ngưng sản xuất loại máy này. Nay máy được hồi sinh với tên mới – iPad – cùng với cấu trúc và hình dáng cải tiến. Như trên đã đề cập, iPad có dạng một tấm bảng mỏng và nhỏ với bề rộng 7.47 inches (18.97 cm), bề cao 9.56 inches (24.28 cm), nhỏ hơn khổ giấy thông thường ($8^{1/2} \times 11$ inches). Với bề dày 0.5 inch (1.34 cm), iPad có thể nặng từ 1.5 pounds (0.68 kg; Kiểu Wi-Fi) đến 1.6 pounds (0.73 kg; Kiểu Wi-Fi 3G).

Như tất cả các sản phẩm khác của Apple, iPad có thiết kế rất thanh tú và nghệ thuật. Màn hình thuộc loại cảm ứng (touchscreen), điều khiển bởi các ngón tay của người sử dụng. Màn có khả năng chống trầy trụa và không giữ dấu tay. Hệ điều hành (operating system) do chính hãng Apple cung cấp có tên là iOS 3.2. Bộ xử lý (processor) 1 GHz cũng là “của nhà”: Apple A4. Bộ nhớ (storage) gồm ba loại 16, 32, hay 64 GB flash drive được gắn cố định, và không gia tăng được. Công ty không tiết lộ độ lớn của RAM (Random Access Memory), nhưng theo một số suy đoán, RAM nằm trong bộ xử lý A4 và lớn khoảng 512 MB. Bình điện (battery) thuộc loại lithium-ion polymer, có khả năng chạy tới 10 giờ video trước khi phải nạp lại. Tuy nhiên khi bình không thể giữ điện hoặc bị hư, khách hàng không thể tự thay thế mà phải mang iPad đến hãng để sửa chữa hoặc nhận một máy tân trang (refurbished) với giá \$99 – theo chương trình bảo trì của hãng.

Từ trên cho thấy, theo tiêu chuẩn của máy vi tính xách tay, iPad không thuộc loại mạnh. Thêm vào đó, iPad còn thiếu nhiều điểm đặc trưng của một máy vi tính thông thường. Thí dụ như iPad không có lỗ cắm USB (USB port). USB (Universal Serial Bus) là một công cụ rất phổ biến để nối kết những dụng cụ điện tử và máy vi tính, với lỗ cắm là một khe nhỏ hình chữ nhật. iPad còn không có tính đa nhiệm (multitasking), không có lỗ cắm cho thẻ nhớ SD (Secure Digital memory card), không có máy

hình (camera) và như vậy không thể chạy video iChat, không hỗ trợ Adobe Flash, một sản phẩm hàng đầu trong việc tạo dựng và chạy những video clips,... Ngay cả hệ vô tuyến (wireless) Wi-Fi của iPad ban đầu cũng tạo nghi ngờ là có thể gây nhiễu trên những dụng cụ dùng vô tuyến chung quanh

(Hình từ Apple Store)

Tuy nhiên ai cũng biết rằng hãng Apple có hướng thiết kế riêng, và đang bán thêm những dụng cụ phụ trợ để phần nào bù vào những thiếu sót trên. Theo quảng cáo, iPad tập trung vào những lãnh vực sau. Thứ nhất, đẩy mạnh hoạt động của bộ duyệt tìm (browser) Safari của hãng Apple. Ta biết rằng hai bộ duyệt tìm thông dụng nhất hiện nay là Internet Explorer của hãng Microsoft (chiếm khoảng 50 – 60% tổng số người dùng), và Mozilla Firefox của Mozilla Corp. (23 - 32%). Thứ hai, phát triển hệ điện thư (Mail). Thứ ba, lưu trữ cùng trình chiếu hình ảnh và video. Thứ tư, đi vào thị trường sách, báo điện tử (electronic books, digital books). Thứ năm, cùng với iPod Touch và iPhone, iPad khai thác trên 150,000 nhu liệu/phần mềm ứng dụng (applications – apps) qua dịch vụ App Store của hãng. Những ứng dụng này thuộc đủ mọi loại, từ âm nhạc đến trò chơi điện tử, video, sách báo,... thực hiện bởi một nhu liệu nổi tiếng tên iTunes, cũng của Apple. Với iTunes khách hàng có thể nạp xuống/hạ tải (download) ứng dụng mình thích. Thường phải trả lệ phí nhưng có khi được miễn phí. iTunes đã được coi là đã chiếm 70% thị trường bán nhạc trực tuyến (online) trên toàn thế giới.

Tuỳ theo kích thước của bộ nhớ, giá của iPad Wi-Fi thay đổi từ 499 đến 699 đô la Mỹ. Còn giá của Wi-Fi 3G thay đổi từ \$629 đến \$829. Nhắc lại là Wi-Fi là tên thương mại của hãng Wi-Fi Alliance chuyên chế tạo những sản phẩm thuộc hệ mạng vô tuyến địa phương (Wireless Local Area Network - WLAN). Được gọi là địa phương (local) vì để có thể liên lạc với nhau, những máy dùng Wi-Fi phải ở gần nhau - trong phạm vi chừng một vài chục mét nếu ở trong nhà và có thể vài km nếu ở ngoài trời - và được phối hợp bởi một dụng cụ có tên là điểm nhập vô tuyến (Wireless Access Point – WAP), hoặc bộ chuyển tin vô tuyến (wireless router). Từ đây máy cũng có thể vào liên mạng (internet) qua đường dây điện thoại hoặc một phương tiện khác.

Với kiểu Wi-Fi + 3G (3G: third generation, thế hệ thứ ba), ngoài khả năng dùng Wi-Fi như trên, iPad

có thể vào liên mạng ở bất cứ đâu, giống như một điện thoại di động. Lưu ý là 3G hoạt động theo tiêu chuẩn IMT-2000 (International Mobile Communications-2000) dành cho điện thoại, điện thoại video (video calls), dữ kiện vô tuyến,... di động. Vận tốc chuyển dữ kiện có thể từ 5.8 Mbits/s đến 14.0 Mbits/s. Còn Wi-Fi ở trên vận hành theo giao thức (protocol) 802.11 với vận tốc chuyển có thể lên tới 150 Mbits/s và tần số vô tuyến trong khoảng 2.4 tới 5 GHz. Công ty Apple đã cộng tác với hãng điện thoại AT & T để cung cấp dịch vụ 3G. Khách hàng iPad dùng 3G có thể phải trả từ \$14.99 đến \$25 mỗi tháng tùy theo lượng dữ kiện sử dụng.

Như trên đã đề cập, iPad chỉ là một trong những sản phẩm của Apple đưa ra trong dây chuyền sản xuất. Được thành lập từ năm 1976, hãng Apple (Apple Inc.), ban đầu có tên là Apple Computer Inc., đã sản xuất rất nhiều loại máy điện tử và vi tính lớn nhỏ khác nhau. Thí dụ như máy điện toán cá nhân Macintosh (1984), máy vi tính xách tay iBook, máy vi tính để bàn (desktop) iMac, ... Những máy này được cải tiến liên tục với nhiều phiên bản (version)/thế hệ và kiểu mới. Thí dụ như iPod, kể từ khi xuất hiện năm 2001 đến nay đã có 5 kiểu (Classic, Mini, Nano, Shuffle và Touch). Mỗi kiểu có nhiều phiên bản khác nhau với cấu trúc thay đổi. Cho đến nay đã có iPod Touch 3. Ngày 7 tháng 6, 2010 vừa qua, sau khi cho ra mắt iPad được mấy tháng, Apple đã công bố một phiên bản mới của iPhone: iPhone 4.

Sự phát triển của Apple đương nhiên gặp sự cạnh tranh mãnh liệt của những đại công ty khác. Bộ duyệt tìm Safari đang tranh giành hạng ba - sau MS Explorer và Mozilla Firefox - với Google Chrome của hãng Google. Trong lãnh vực sách báo điện tử Apple sẽ phải đương đầu với máy đọc Kindle của công ty Amazon, máy Reader (PRS-500) của Sony, Nook của hệ thống bán sách, báo lớn nhất nhất nước Mỹ Barnes & Noble, eReader của hãng Kobo, Canada, và vô số sản phẩm khác. Riêng Nook cũng có đặc trưng Wi-Fi và AT&T 3G giống như iPad, nhưng dùng hệ điều hành (operating system) Android, được đặc biệt thiết kế cho dụng cụ di động của hãng Google.

Ngoài ra, cho rằng "iPad chẳng có gì đặc biệt," có tin đồn là các hãng Google và Hewlett-Packard đang sửa soạn cho ra mắt một loại Google tablet và HP Slate có thể chạy nhanh hơn và giá rẻ hơn. Hơn nữa, cáo buộc là Apple đã "cầm nhầm" kỹ thuật của mình, công ty sản xuất điện thoại di động được coi là lớn nhất thế giới Nokia Oyj đã nộp đơn kiện Apple vì đã vi phạm bằng sáng chế của họ trong lúc sản xuất iPhone và iPad. Trung Quốc thì thực tế hơn, sản xuất ngay một loại "hàng nhái," hình thức giống hệt iPad, tự nhận là hoạt động không kém iPad, có tên là iPed, giá chỉ có 105 đô la! Trong lúc các đại công ty đang đọ sức như ở trên, chỉ có khách hàng là hưởng lợi. Họ sẽ theo dõi, thẩm định để chọn lựa cho được một sản phẩm hiện đại, tinh xảo, phù hợp với nhu cầu, sở thích và món tiền họ muốn chi.

Sherman Oaks, tháng 6, 2010
Nguyễn Trọng Cơ